

«Una sola terra»: un balanç

El mes passat va semblar coincidir tot: eleccions generals, accident de Vandellòs i el simposi «Una Sola Terra», celebrat tots els dimarts al Museu de la Ciència, amb bona afluència de públic, sota l'organització de les Conselleries d'Agricultura i Política Territorial i la realització de Santiago Vilanova, que fou el promotor de la idea.

¿De què es tractava? En primer lloc, d'estimular i fer interessar la gent del país pels problemes ambientals generals i veure com tenen efectes en el pla local, i, paral·lelament, iniciar des de les institucions —la Generalitat, en aquest cas, que era qui organitzava— un canvi de mentalitat en relació a aquestes qüestions per tal d'abordar en millors condicions l'entrada en aquesta Europa del Mercat Únic, on les realitats que afecten la qualitat de la vida seran una preocupació prioritària.

¿S'ha aconseguit? Està per venir. En primer lloc, l'assistència i la cobertura periodística del Simposi creiem que ha estat satisfactòria i també entra dins dels fets positius que alguns consellers, directors generals i fins i tot el president de la Generalitat hagin pogut escoltar, de viva veu, per la premsa o pels comentaris que aquests dies han circulat, les reflexions avançades d'alguns ponents del simposi —com les del brasiler José Lutzenberger, el francès René Dumon o el britànic Edward Goldsmith—, que normalment no entren dins de les seves preocupacions immediates.

El conjunt de reflexions generals (deforestació de l'Amazònia, desertització, industrialització excessiva, agricultura química, creixement econòmic i energètic intensiu, etc.) han servit, doncs —o així cal esperar-ho—, per ajudar a veure com aquests aspectes de la realitat global tenen el seu paral·lisme a Catalunya, cosa que van recordar —per si calia— el conjunt de grups

naturalistes catalans amb el seu Manifest «Una Sola Catalunya» i que també va remarcar l'ecòleg Ramon Margalef, que aproximadament va dir que molt de parlar de l'Amazònia, però que teníem la casa feta un desastre.

El conjunt de les intervencions dels cinc ponents —gent que fa anys i anys va reclamant un canvi de rumb radical en la manera d'enfocar l'organització social— no ha pogut deixar, evidentment, altra cosa que un regust amarg a les orelles dels que han escoltat. Però si aquests han comprès, que és el que es pretenia, la motivació pot sorgir immediatament. Encara que també pot sortir l'efecte invers: com que em pronostiquen, com qui diu, la fi del món d'ací a quinze o vint anys, ja no cal fer res. Això no obstant, el testimoni de combat —amb idees que no solament eren retòrica— dels participants al simposi, als quals cal afegir el soviètic Modvedev

i l'escolès Alexander King, president del Club de Roma, era la millor demostració de la seva actuació efectiva per redreçar una situació que ens desborda per tots costats.

La cloenda del simposi, amb la intervenció del president Pujol, de Duran Farell, i d'Alexander King, era el més esperat. I, en certa manera, encara que ningú va dir res, potser va ser el que va decebre més. Aquestes intervencions es produïen deu dies després de l'accident de Vandellòs, i aquest fet —tot i la seva gravetat— no va induir a la reflexió que s'esperava. Pitjor encara: uns comentaris previs, en conferència de premsa, del senyor King, momentàniament justificatoris de l'energia nuclear, van ser servits amb safata perquè els recollís Jordi Pujol i els oferís a la clientela dient que no hi havia altra alternativa. Més encara: a la mateixa taula presidencial —i assegut al costat del periodista Santiago Vilanova, cosa que només fa cinc anys era impensable—, l'empresari Pere Duran Farell, que havia presidit HIFRENSA, propietària de la central Vandellòs-1, convenientment reciclat a l'ideari ecològic, va arribar a dir que calia crear grups de conspiració civil per a implantar una nova moral socioecològica, tot trobant, en privat, que era «utòpic» tancar la central. Personalment, va manifestar-se en contra de l'energia nuclear, però, és clar, caldria exigir més coherència a les persones que tenen responsabilitats públiques. El debat és, doncs, obert i aquesta Fundació —que pretenen impulsar Vilanova, el mateix Duran i el conseller Miró i Ardèvol—, amb la participació de científics, ambientalistes i industrials, serà el termòmetre on constatar si per fi ha arribat una mica d'aquesta coherència.

Xavier Garcia*

* Periodista i escriptor.

Ramon Margalef, ecòleg i un dels participants al simposi «Una Sola Terra».